

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Egyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Egész évre	20 kor.
Egyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Egyedévre	6 "

# TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfele és  
szombat utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kizárólag visszajáró  
vagy megőrzésre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a  
kiadóhivatalhoz intézendők.

Helyes számú ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 14

## Idill.

Az idilleknek az a szerencsés tulajdonságuk, hogy végük szokott lenni.

Nem is arra van ez a világ berendezve, hogy érzékeny idillekből álljon. A legszebb virág is elhervad, a legregényesebb erdőt is kivágják s a legszebb leányból is öreg asszony lesz. Jaj annak, a ki gyümölcs helyett szakit virágot, erdő suttogásából akar életbölcsest meríteni s boldogságát hiu külső szépségre építi!

Csak a lélek örök, csak a gondolat szépsége hervadhatlan, csak az érzés tisztaságát nem barázdálja ránczokkal az idő.

Divat lett újabban a fejedelmi családok körében a mésalliance. A mily kérelhetetlenül üdözték régebben ezt a fogalmat, épp oly dicsénekeket zengenek neki újabban.

Regényyé lett-e hát valóban az élet? A hol a pásztorleány meg a királyfi boldogan esküsznek egymásnak hűséget s Bob herczeg az angol lordok, a büszke ladyk éljenző sorfala közt vezeti a trónra ideálját, a szöske kis leányt, a Bowie-Street 17. számú erkélyes házikóból?

Korántsem. A regényhez hiányzik valami: az, hogy emberek vagyunk és nem Jókai regényhősei.

A csók nem tart örökké, az ábránd még hamarabb szétfoszlik s ha a valóság és az álom messze esnek egymástól: épp

oly messze esnek a szerető szivek is. Oly messze, hogy a szerető szivekből gyűlölködő szivek is lehetnek.

Ime a legújabb eset, a Lónyay grófi pár esete.

Mély megilletődéssel veszünk róla tudomást; hiszen a magyar királyfi özvegyéről s egy kiváló magyar grófi családjáról van szó. Magunkénak mondhatjuk e két szívet, mely egymástól elhidegült, hogyne fájna hát elhidegülésük?

És mégis: ez elhidegülés aligha volt elkerülhető.

Panaszkodik mind a kettő. És igaza van mind a kettőnek.

Lónyay gróf büszke magyar lelkével, férfias magyar gondolkodásával bizonyítván arról álmódzott, hogy ha már ő nem emelkedhet föl neje körébe, neje fog hozzá alkalmazkodni. A magyar nem ismeri a mésallianceot. Neki a nő felesége, lelkének osztályos fele, kinek hódolva, de fölemelt fővel csókol kezét s nem térdel le lőtte, csak vele együtt az Ur oltára előtt.

Ilyennek képzelte a gróf a grófnét. Stefánia ellenben udvari körben nőtt fel. II. Lipót belga király udvarában, majd két ország jövődő urának lett hitvese; szédítő hatalom és fény, erős asszony kell hozzá! Csak a szerelem hiányzott. S erős női jellem legyen az, a ki szerelmét fel tudja áldozni, vagy aki szerelmének áldozatot hozzon. Éva óta 1000 közül 999 asszony szerelemről álmódzik lemondás nélkül. Ha áldozat kell, hozza meg a férfi.

Lónyay grófné a lelkét ott felejtette az udvart légkörben a hol ő volt az első. Az ünnepélyes megszólítások, a »császári fenség«, »királyi fenség« zsongottak fejében s aligha hallotta tőle az öröm hangjait, melyivel házasságát Magyarországon fogadták. Talán igen jó magyar királyné lehetett volna; de nem lett jó magyar grófné.

Ha igaz a hír: férjével fenségnek szólította magát. Ha igaz a hír: fényből, pompából, költekezésből nem akart engedni semmit. Mintha volna fényesebb valami, mint a szeretet glóriája, melyet a nő von a munkában elfáradt férfi gondterhes homloka köré!

Ez a mésallianceok rendes sorsa. A kiábrándulás. Az idillnek vége, jön a szemrehányás, a próza. Örvendünk, hogy a legújabb hírek arról szólnak, hogy ez még nem következett be Lónyayéknál; óhajjuk, hogy ne is következzen. De a mésallianceok rendes vége ez szokott lenni s ennek van is oka.

Hja! a házasság nem idill, hanem két lélek igaz szerelme, nem reklámos mésalliance, hanem szentség; mely önlemondással kezdődik, önfeláldozásban folytatódik s oly szoros egyesüléssé lesz, melyben a kötelesség mellett regény és idilleknek nem jut hely.

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

## A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

### Józan házasság.

Irtá: C. Ferretti.

Mikor egymásnak ígérkeztek, megcsinálták a házassági szerződésüket. Amijük van, az mind közös tulajdon legyen. De voltaképpen egyiküknek sem volt semmije. A leányra maradt ugyan örökségbe valarai kis boltocská, de annak a jövedelme éppen csak az éhenhalás ellen biztosította a legszükségesebbeket. A legénynek rosszul fizetett állása volt valami üzletben. A kis boltocskában ismerkedtek meg. A férfi bement, hogy néhány czérnagombot vegyen magának az ingére. Este volt, miután éppen bevégezte üzleti körútját, s különös vágy ösztönözte arra, hogy egy-két szóval megtoldja az ott időzését. Cudálkozott, hogy addig még nem ismerte a boltos-öt. Pedig ő ismerie csaknem az összes »kiskereskedőket.«

A leány elmondta, hogy nem régóta van még az üzletben, mindössze anyja halála óta. Azelőtt egy varrógépraktárban kereste a kenyerét, a legtöbbször igazán csak száraz kenyert. Most sem sokkal különb a helyzete. Igen, ha majd megszabadul azoktól a kis adóságoktól, amelyek az üzlettel szakadtak rá, akkor egészen másképp lesz! Az anyja temetése is pénzbe került...

Rendkívül józanul beszélt, félelmes okosságai. Nem volt szép, bizonyára nem volt az, s egészen fiatal sem volt, azonban...

A legény, valahányszor nővel beszélt, akaratlanul is fölmerült benne a házasság gondolata. De rá hamarosan számítani is kezdett. Voltaképp azonban mindig számított.

A czérnagombokról könnyen megvolt az átmenet az ő kedves-gondolatára.

— Az ily szegény legényember maga kell, hogy felvarrja a gombjait... — kezdte.

Es már ott is volt a tárgyál. De nem is ment még bele soha ebbe a beszélgetésbe olyan mohón és bőségesen senki sem, mint ez a szögletes vállú, halvány boltos-öt. Egy órahosszat is eltartott a diskurálás a kis boltocskában, a pislogó petróleum-lámpás gyér világánál. Mikor aztán az ember elme t, meg kellett ígérnie a leánynak, hogy többé nem maga fogja felvarrni a gombjait, ezeket az apróságokat majd csak ellátja ezentúl nagy örömmel ő. Ebbe a mondásba kissé beteg-s hangjának minden olvadákonyságát beleöntötte.

Mikor a legény künn volt már az utcán, megiet csak számítani kezdett:

— Föltéve, hogy az üzlet tiszta jövedelme csak huszonöt forint — mert annyi csak lesz! — s hozzávéve az én jövedelmemet, akkor ebből még meleg vacsorára is telnék...

Méleg vacsora! Ez volt az ő vágyainak a végcélja. Mialatt így számított, beleharapott egy kolbászba, amelyet zsebétől vett ki. A

vacsoráját mindig az utcán ette meg, — a keskeny mellékutcákban bizást reszelkedés nélkül megtette — azután elment kocsmába, s ott két pohár sört ivott meg. Nem ivott sobasem többet, de kevesebbet sem. M-rt éppen ennyit engedett meg a jövedelme, amelyet nagy pontossággal osztott be. Es mikor ott ült a söre mellett, észéte öltöt, hogy ő tulajdonképen egészen gondtalanul él és elégedett lehet. Még arra az esetre is el volt készülve, ha véletlenül elvesztené az állását, amennyiben volt annyi megtakarított pénze, hogy egy hónapig állástalanul is megélhetett belőle. Egy hónap alatt meg csak akad valami, szerény igények mellett — mindenestrel Bizonyára egészen elégedett le eteit. Csak azok a száraz falatok, az utcai vacsorák zavarták meg a boldogságot.

— Mindennap meleg vacsora!

Es újra számított:

— Föltéve, hogy az üzlet tiszta jövedelme huszonöt forint... persze, gyermekeknek nem szabad születni... arra nincs is semmi szűkség...

Különböben sem volt valami nagy barátja a gyermekeknek.

Mikor valamivel később, mint rendszeren, a szobájába lépett, még egyre számított. S mielőtt elaludt, azon töprengett, hogy nem volna végtére mégis jobb, ha maga varrná fel a gombjait.

## ORSZAGGYÜLES.

## A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 14.

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.Gróf *Teleky* Sándor felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét.*Makay* Zsiga: Még egy árva szót sem hallunk.

Elnök: A jegyzőkönyv hitelesítése után bemutatja Nagyvárad város feliratát az ujonczjutalék és póttartalékosok ellen.

*Nyegre* László jegyző jelenti, hogy az interpellációs könyvbe újabb bejegyzés nem történt.*Madarász* József: Nagy szegénység.

Elnök: Következik a napirend: az utlevélügyről szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasása.

*Nyegre* László jegyző felolvassa.

Elnök: Elfogadja a ház a javaslatot? (Igen! Nem!) Akik elfogadják, álljanak fel.

A többség a javaslatot elfogadja.

## A csendőrség reformja.

Elnök: Következik a három új csendőrkérdés felállításáról szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasása.

*Nyegre* László jegyző felolvassa.

Elnök: Elfogadja-e a Ház a javaslatot?

— Igen! El!

Elnök: Eszerint kimondhatom, hogy a Ház a javaslatot elfogadta. Következik a határrendőrségről a belügyminiszter törvényjavaslata.

*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Hammersberg* László előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Helyeslés.)*Trubinyi* János: A javaslatot elfogadja, de néhány megjegyzése van. A belügyminiszteri költségvetés tárgyalásakor felszólalt az ellen a sok idegen csavargó ellen, melyet az országban meg kell tünnünk. A miniszterelnök akkor megígérte, hogy addig is, míg erre vonatkozólag törvényjavaslatot benyújt, sanálói fogja a helyzetet. Ez nem történt meg. Sok mindent, jót rosszat átvettünk a külföldtől, de hogy ezt is átvesszük, annak csak örül, mert erre szükség volt. De nagy hibát lát a javaslatban, hogy nincs benne említés arra nézve, hogy Pozsonytól egész Morvaországig fel lenne állítandó a határrendőrség. Pedig ez nekünk nagyon fontos. Másodszor arra nézve kér felvilágosítást, hogy e rendőrség polgárilag, vagy katonailag lesz-e szervezve? De bármiképp legyen is, óhajtja, hogy a rendőrség ne fekete-sárga ruhába legyen bújtatva, hanem a magyar állam színeinek megfelelőleg, hogy már a határnál kifejezésre jusson államiságunk. (Helyeslés.)*Bornemissza* Lajos: Azt óhajtja, hogy a Felvidéken a határrendőrségi állomások központjál Eperjesen határrendőri kapitányságot állítsanak fel. (Helyeslés.)*Szell*: Kálmán miniszterelnök: Orvend, hogy a javaslat általános jó benyomást tett a Házra. A rendőrkapitányok éppen olyan 1-ső fokú hatóságok lesznek, mint a főszolgabírák. A határrendőrségnek katonai szervezést adni ez esetben sincs. Polgári szervezet lesz az. (Helyeslés.) Ami azt illeti, hogy Pozsonytól Morvaországig nincs jelölve a javaslatban a határrendőrség felállítását, hát e tekintetben helyesli a felszólaló képviselő aggályát és ő is szükségesnek látja, hogy ott is legyen felállítva az. A kapitányság felállítását a Felvidéken helyesli és fog is egy ilyen felállítatni Csacza és Szolyva közt. (Helyeslés.) Kéri a javaslat elfogadását.

Elnök: A vitát bezárja. Felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a javaslatot általánosságban. (El! Elfogadjuk!) Tehát kimondja, hogy a Ház a javaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául. Következik a részletes tárgyalás.

A Ház címet és az 1-ső §-t változatlanul elfogadja.

A 2. §-nál *Szell* Kálmán némi stílárius módosítást tesz. A többi szakaszokat a Ház változatlanul elfogadta.

Elnök: Következik a Halastó becikkelyezésének törvényjavaslata.

## Az elperelt tengerszem.

*Szivák* Imre előadó: Beterjeszti a belügyminiszter törvényjavaslatát Magyarország és Ausztria közt Szepes vármegye és Gácsország szélén, az ugynevezett Halastó körüli területen az országos határvonalnak megállapítása iránt az 1897. évi II. t.-cz. értelmében alakított választott bíróság által hozott ítélet becikkelyezése tárgyában — az igazságügyi bizottság jelentését és ezzel kapcsolatban Szepes-, Hajdu-, Fejér-, Jász-Nagykun-Szolnok- és Esztergom vármegyék, valamint Szatmár-Németi, Arad, Komárom és Debreczen városok közönségének feliratait a törvényjavaslat ellen. Az, — úgymond — hogy az eldöntés így történt, nem annyira a választott bíróság hibája, hanem a miénk, a mi közönyösségünké, amelyivel az ügy iránt viseltettünk. A közvélemény nagyon késő, évek múltán kelet védelmére, de már elkésve. A választott bíróságnak eljárása korrekt volt, nekünk bele kell nyugodnunk. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.*Visontai* Soma: Nem járul hozzá a javaslatához a tengerszem törvényhozási könnyelműségéből elvesztettük. (Ugy van! a szélsőbalon.) A bizottság jelentése egytől-egyig valótlanságot állít. (Mozgás a jobboldalon. Ugy van! a szélsőbalon.) Bebizonyítja. A bizottság azt mondja,

hogy itt nincs szó az ország területének megcsonkításáról, mert a szóban forgó terület hosszú időn át vitás volt. A bizottság ezzel könnyíteni akar a szívén, pedig ez nem igaz. Az 1897. évi II. t.-cz. indoklásában azt mondja, hogy a tengerszemnek Gácsországhoz való tartozása csak a legutóbbi időben vált kétségessé, ez a terület sosem volt vitás nálunk, egyetlen jogi könyvünkben sincs arról szó. De ezt bizonyítja a belügyminiszter közegének vallomástétele, melyet a választott bíróságnál tett. E vallomás merituma az, hogy a Halastó soha vita tárgyát nem képezte és mindig Magyarországhoz tartozott. Szavainak állítására szóló még több okmányból olvas fel részleteket. De maga az ítélet másképpen van az eredetiben és másképpen, vagyis hamisan van a Hivatalos Közlönyben. (Mozgás a szélsőbalon.) — Balcer bevett egy óvást a jegyzőkönyvbe, hogy Galiczia mindig fenntartja igényeit a Lengyelországig. Ezt a bíróság elutasította, de később mégis belekerült a jegyzőkönyvbe. Ha ilyen pikáns dolgokról van szó, szabad-e belevenni a jegyzőkönyvbe olyan dolgokat, amely nem felel meg az eredeti szövegnek? (Felkiáltások a szélsőbalon: Nem szabad!) Az elnökségnek revízió alá kellene venni az ítélet. De miből származott ez?

*Madarász*: Könyvelműségéből.*Visontai*: Sajnos. Ezen most már a Ház egyhamar nem változtathat. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház függesztesse fel határozatát és a tárgyalások során felmerült hiteles, vagy eredeti okmányokat a Ház elé terjessze, hogy a Ház azt újabb tárgyalás alá vehesse. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)*Szell* Kálmán: Azt hiszi, helyesen jrt el, mikor a Háznak alkalmat nyújtott arra, hogy a becikkelyezésről kifejtessék nézetüket. Mire van szó. Egy vitás területnek...*Kubik*: Nem vitás!*Szell*: De vitás!*Kubik*: Nem vitás.*Szell*: Hát ha ez sem vitás, úgy semmi sem vitás.*Kubik*: De ez nem az!*Szell*: Hát én erről nem vitatkozom már többé. E törvényjavaslatot a parlament egyik bizottsága is megvizsgálta, tehát mindennek a legmesszebb menőleg elég lett téve. Itt csak arról van most szó, hogy mivel az ország területe van most kérdésben, azt törvénybe cikkelyezzék. *Visontai* mikor az ügyet a bizottságnál tárgyalták, el sem ment az ülésre.*Visontai* Soma: Az a helytelen meghívásért történt.*Kubik*: Ugy volt az kicsinálva.*Szell*: Ezt maga sem hiszi el a képviselő ur. Ami a Budapesti Közlöny szövegezését il-

— Tudja Isten, mennyit kíván majd ezért a munkáért.

A halvány boltosnő is hosszabb ideig ült aznap a lámpájánál, mint rendszeren. Sovány kávéját, amely háromszázhatvanötzör volt évenként a vacsorája, már régen felhőrpintette, de azért még mindig ott ült és — számíthatott.

— Ha csak negyven forintot keres havonként — annyit pedig biztosan keres — akkor, ha kettesben maradnánk, jól megélhetnénk, ... kicsit fiatal ugyan hozzám — szakította félbe aztán magát számításai közepette, de ez a gondolat csak úgy átsuhant az agyán.

Már az ágyában feküdt, a valóság és álom már összekavarodott benne, amikor az is eszébe jutott, hogy vajjon legalább az apró javításokkal megfogja-e őt bizni. Mert az is csak valami. Es meghányta-vetette magában hogy ugyan mit számíthat majd fel azokért...

Attól kezdve naponként látogatta a férfit, mielőtt a korcsmájába ment. Es már közösen, együtt számítottak.

A leány így beszélt.

— A maga jövedelme, ha negyven forintnak vesszük — mert, ugy-e, annyi?

Ez a jövedelem ugyan harminczöt forint volt csak havonként, de, gondolta magában a férfi, nem kicsinyíti csak magát öt forinttal. Azért hát egyszerűen csak azt mondta:

— Igen, éppen annyi.

Es mikor jövendő háztartásuknak a költségvetését megállapította, így kezdte:

— A maga üzletének tiszta jövedelme, ha huszonöt forintot számítunk...

— Annyi lehet éppen — hagyta helyben gyorsan a leány, ámbár egészen biztosan tudta, hogy nagyon meg van elégedve, ha tizenöt forint a tiszta haszna. De hát csak nem riasztotta vissza az emberét. Es arra is gondolatolt, hogy a forgalom idővel emelkedik...

Es férj, feleség lettek, miután eldobták maguktól azt, ami egyetlen tulajdonuk volt szegénységükben, a — szabadságukat.

Az üzlet bevételéből úgy tervezték, majd fizetik, mind addig, a házbért és a folyó-számlákat, beleértve a hónapos részletekben törlesztendő adósságokat. A férfinak pedig a háztartásra kellett adnia harminczöt forintot.

— Es még így is marad neki minden eshetőségre öt forintja — gondolta az asszony.

— Oh, egészen pompás életünk lesz! — gondolták mind a ketten.

Egy hónap múlva azonban már másképpen számított a férfi. Ugy találta, hogy mint legényember olcsóbban és jobban élt, ámbár megvolt a meleg vacsorája: sovány kávé amibe kenyéret is beleprithatott, ha kedve tartotta. Mert többre nem tellett a konyhapénzből, magyarázta neki az asszony, s azonkívül is, tette hozzá, az neki a legkedvesebb vacsorája. Hamarosan, meglehetősen hamar, a férfi igaz

szomorúsággal gondolt a kolbászra, amelyet egykor az utcán fogyasztott el. Aztán az a szük kis szobácska foglalkoztatta a gondolatát, a melyben most lakott ott az apró boltocska mellett — alig fért belé a legszükségesebb holmi! Különben alig volt már a b-tevő falatjuk. Mennyire kívánczolt abból a barátságatlan zugolyból, amelyhez semmi, épenséggel semmi sem bilineselte le! De hát hová? Es mivé? Hiszen minden jövedelmét a háztartásba fektette bele — és még csak egyetlen pohár sört sem ihatott esténként. Pedig kettőhöz volt hozzászokva és megszokta ismerőseinek kis társaságát is ott a korcsmában, ahol nap-nap után az estéit töltötte. Olykor-olykor beszélt is erről és a felesége egyetlenegyszer sem ellenkezett vele.

— O, hát menj! — mondotta — az üzletembernek néha-néha el kell mennie a korcsmába, hogy ott ismeretséget kössön. Ezt még az apámtól tudom. Nem kellesz te nekem itthon.

De erre ugyancsak elhallgatott. Miből fizesse, amit a korcsmában elkölt. De végül még sem bírta ki tovább és aztán lassankint elvitte a korcsmába tartaléktökejét, azt a kis összeget, amelyet esetleges álltalanság idejére tartogatott. Mikor ez a forrás kimerült, megpróbálkozott azzal, hogy a konyhapénzt csökkentse. De ebben a tekintetben bizony nem ismerte jól a feleségét. Az egy fillért sem engedett. Mire ő szemrehányást tett neki, hogy megcsalja őt a

letí, hát az német fordítás után közöltetett. Az ítélet német szövegben hozatott. De ezt nem cikkelyezhetjük be németül. Tehát le kell fordítanunk. Most az a kérdés, hogy az a bizonyos kifejezés jól van-e visszaadva magyarul. O azt hiszi, hogy a fordítás egészen hü.

**Visontai:** Benne van-e a jegyzőkönyvben, nézzük meg.

**Szell:** Benne hát. Ez ügyben minden tekintetben helyesen, a törvénynek megfelelően jártak el. Kéri a javaslat elfogadását. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

**Visontai** személyes kérdésben megjegyzi, hogy a bizottsági ülésen azért nem volt jelen, mert a meghívót csak előző napon vette kézhez s akkor Kolozsváron volt. Ismétli, hogy a Budapesti Közlöny közlése és a hiteles szöveg közt nagy a különbség. Fenntartja határozati javaslatát.

**Rátkay** László: Ne vegyék rossz néven, ha az ellenzéken a javaslat tárgyalása idegességét okoz. Tegnap olyan javaslatot tárgyaltak, mely a nemzet nyelve, ma olyat, mely a haza teste ellen irányult. Ez idegesség részünkül a legnagyobb hazaszeretet. (Ugy van; a szélsőbalon.) Bemutatja Körber átiratát, melyben egész precíz Magyarország és Gácsország közti határállomásról beszél. Ha Magyarország cikkelyezi a javaslatot törvényeibe, miért nem teszik ugyanezt odaát Ausztriában is? Mi biztosít minket arról, hogy Körber, vagy más következő osztrák kormány egyszerűen félre nem teszik-e és akkor mi itt állunk lekövölt kezekkel? Javasolja, hogy addig ne cikkelyezzük törvényeinkbe, míg nem látunk garanciát arra nézve, hogy odaát is ugyanezt fogják tenni. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

**Szell** Kálmán: Két kifogás hozatott fel. Először Körber átirata. Hát az nem úgy áll. Semmiféle okmányban, vagy törvényben nem fogja megtalálni a képviselő ur az „Ausztria” szót. Mindig a magyar korona országairól és a birodalomról van szó egymás mellett. Ezért felesleges az átirat e passzusának bármi tendenciát adni. Ami az Ausztriában való becikkelyezést illeti, az teljesen irreleváns kérdés. O nem törődik azzal, hogy odaát becikkelyezik-e vagy nem. Mi közjogi felfogásunk alapján cikkelyezzük. (Helyeslés a jobboldalon.)

**Elnök:** A vitát bezárja. Szólhat még az előadó.

**Szivák** Imre előadó: Fenntartja állításait. Kéri a javaslat becikkelyezését.

háztartásban, mert lehetetlen, hogy annyi pénz elmenjen. Az asszony bebizonyította neki, hogy milyen tökfikló és neki halgatni kellett. És az volt a szerepe, hogy alkalmazkodott, hogy nem akarta erőszakkal kérésztülvinni a szándékát, ami különben lehetetlenség is volt, ha csak nem akarta, hogy a háztartása tönkremenjen.

De így is jöttek még rosszabb napok. Először is megtörtént, hogy az ember elvesztette az állását és sokáig nem kapott másikat. Akkor a boltocská sovány jövedelméből kellett élni. Majd az a csapás érte őket, hogy lebontatták azt a házat, amelyben a boltocská volt és amíg az ember másutt rendezheti be magának az ilyen kis üzletet, az bizony ugyancsak sokáig tart...

Az asszonynak éppenséggel nem volt jobb sorsa, mint azelőtt, az ember helyzete kétségteletlenül rosszabb lett. És ha ránézett a felesége szűgletes vállaira, amelyek valósággal át akarták döfni a karton-zubbonyt, akkor végképpen átértette, hogy nem jól folyik sora!

Igy állt ez a két ember, aki szerencsére kevesben maradt, egymás mellett, hogy százan és ezren élnek, akik elvesztegették egyetlen tulajdonukat, a szabadságukat és nincs meg az a biztonságuk, amivel mindent lepleznek — a szerelem.

## Félreértette a miniszter.

A nagyváradi ipartestület erős mozgalmat indított az iránt, hogy a folyó év végével életbelépő villamos világításnál a helybeli iparosok ne zárassanak ki a magán villamos-áramfogyasztók berendezéseinek készítéséből s mivel ez időszert szakiparosok nincsenek ezen munkálatokra, arra kérték felterjesztésben a kereskedelmi minisztert, hogy egy elektrotechnikai tanfolyamot létesítsen a helyi iparosok kiképzésére.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara melegen felkarolta az ügyet s az ipartestület kérelmét felterjesztésével támogatta a miniszternél, sőt a kamara megbízásából **Bercsey** György oszt. elnök és dr. **Sarkadi** Lajos kamarai titkár személyesen nyújtották át a felterjesztést a kereskedelmi miniszternek s szóval kérték a miniszter jóakarátát.

Mint értesülünk, a kereskedelmi miniszter már válaszolt a kamara és az ipartestület feliratára. A miniszter azonban félreértette valószínűleg a kérelmet. Hajlandónak nyilatkozik a m. kir. technológiai iparmuzeum közbejöttével Nagyváradon egy tanfolyamot rendezni egy szakértő tanár kiküldésével s esetleg a szükséges gépek szállítási költségeit viseli.

Mivel azonban a városi villamos telep csak 1903. év végén kezd meg működését, a technológiai iparmuzeum szerint a tanfolyamot nem célszerű korábban rendezni, mint 1903 szeptember-október havában, nehogy az iparosok az üzem megkezdéséig a tanfolyamon tanultakat **elfelejtsék**!

Ennek szemelőt tartásával egy szakértőt küld a tavasszal Nagyváradra, akinek a jelentése után intézkedik a tanfolyamról.

A miniszter ezen intézkedése hasonló ahhoz a közmondáshoz: neze semmi, fogd meg jól.

Nem akkorra akarják a nagyváradi iparosok elsajátítani az elektrotechnikai ismereteket, amikor már a Ganz cég elveszi előlük a tömeges magán bevezetéseket, hanem a kora tavasszal, hogy részesüljenek a munkálatokban.

A Ganz cég már leküldte embereit s megragad minden alkalmat, hogy a villanytelep felszerelésével egyidejűleg a magán bevezetéseket is elkészítse.

Azt hisszük, hogy a kamara és az ipartestület felvilágosítja a minisztert, hogy a tanfolyamra most van szükség, nem pedig amikor már itt-ott kerül egy egy magán bevezetés.

## UJDONSAGOK.

### TAJEKOZTATÓ.

Január 17. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése.  
Január 18. A nagyváradi ipartestület évi rendes közgyűlése d. e. 11 órakor a tűzoltó órányán.  
Január 18. Réti Népkör közgyűlése.  
Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.  
Január 28. Polgári Takarékpénztár közgyűlése.  
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.  
Febr. 8. A nagyváradi kath. kör közgyűlése d. e. 11 órakor saját helyiségében.  
Febr. 16. Kath. Szabad Liceum előadása.  
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.  
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)  
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.  
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zárúnnepélye.

\* **Prohászka Ottokár** Nagyváradon. A tegnapi nap folyamán megérkezett dr. Prohászka Ottokár levele, melyben arról értesít, hogy szombaton este érkezik városunkba. A hirt a kath. kör örömmel vette tudomásul. — Egyben közöljük, hogy tegnap az összes meghi-

vók szétküldettek. Ha valaki a pontos címzés daczára meghívóját kézhez nem kapta, sziveskedjék egy levelezőlapon szerkesztőségünkhöz fordulni.

\* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter a nagyváradi m. kir. adóhivatalhoz **Dobrovics** Jenő nezsideri adóhivatali gyakornokot adótisztte ideiglenes minőségben kinevezte.

\* **Majláth gróf** — bibornok-jelölt. A „*Corriere della Sera*” azt jelenti Rómából, hogy a legközelebbi pápai konzisztorium május havában, vagyis a jubileum évi végén lesz. Ez alkalommal egy magyar bibornokot is fognak kreálni. A magyar kormány — mint a nevezett lap értesül — **Samassa** egri érseket hozta javaslatba a bibornokságra és az osztrák-magyar vatikáni követ ebben az irányban már meg is indította a tárgyalásokat **Rampolla** államtitkárral. A Vatikán azonban nagyon hidegen fogadta a magyar kormány elterjesztését és tudatta a nagykövettel, hogy azt nem akceptálhatja. A Vatikán egyúttal javaslatot tett, melyben felhívja a magyar kormány figyelmét gróf **Majláth** Gusztáv erdélyi püspökre, akinek bibornokká való kreálását a magyar egyházi körök is szívesen látnák.

\* **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök **Bihar megyében** a **mezőtelegdi** anyakönyvi kerületbe **Gáli** János segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesévé nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

\* **Az alispán betegsége.** **Szunyogh** Péter alispán állapota, mint mély sajnálattal és részvétellel értesülünk, tegnap válságosra vált. Dr. **Purjesz** Zsigmond kolozsvári egyetemi tanár tegnap reggel megérkezett a súlyos beteg ágyához s reggel 9 órakor dr. **Berkovits** Miklós, dr. **Konrád** Mánk és dr. **Fráter** Imre orvosokkal tanácskozott. Déli fél 12 órakor újból összejöttek tanácskozára. Dr. **Purjesz** Zsigmond is konstataulta, hogy a súlyos beteg élete nagyon válságos s kevés remény van a felgyógyulásra, mert a beteg nagyon gyenge és szív-működése is igen el van gyengülve. 39.5—40 fok között váltakozik. A legközelebbi 24 óra válságos a betegre.

\* **Választások Rézbányán.** Folyó hó 13 án újították meg Rézbánya város tisztikarát. A választásokat vezető **Ercsey** Géza vaskóhi szolgabíró bizalmi férfiakul felkérve Agh János bányahivatali főnököt, Michaelis Samamérnököt, Görgényi Jenő rk. plebánost és Mayer Rezső erdőgazdát, legelőször a kieső képviselőtestületi tagok helyett újak választattak. Meg lettek választva: Péter Ferencz, Aron Miklós, Márné Nás, Ebergényi Jakab, Asztalos Norbert. Eddig rendben ment a dolog. Következett a városi főbíró és a tisztviselők választása. Már ez maga a törvény ellenére történt, hogy a képviselőtestület megválasztásával ugyanegy napon ejtetett meg a tisztújítás. — A város választóinak nagy többsége a város érdekében új bírót óhajtott, mivel a régi főbíró több kifogás alá esett. Új főbíróul kiemelték már előre Schuch Jánost, a városnak köztisztviselőben álló, általánosan kedvelt, ügybuzgó, tevékeny, intelligens s főként mindenkitől teljesen független polgárát, ki rendet csináljon s a kinek működésétől sokat remélhetett a város. Nem tudni mi okból, de különösen ő tőle félt, rettegett a körjegyző s az ő megválasztását mindenáron megakadályozni iparkodott, míg viszont görcsösen ragaszkodott a volt bíróhoz, Szőnyi Sándorhoz, talán még állását is hozzákötötte utóbbinak megválasztásához. A bizalmi férfiak felkérték Ertsey Géza szolgabíró, hogy a három között Schuch Jánost is jelölje. Ezt ő megtagadta azzal, hogy a jegyző csak Szőnyit akarja, Schuchot pedig egyáltalában nem. A szolgabíró kijelölte a volt főbíró Szőnyi Sándort, s mellé más kettőt, csak a nép által óhajtott Schuchot nem. A körjegyző

érdeke-e az első és fontosabb, nem a községé? A jelölés után megnyilatkozott a közóhaj, általános »Ejjen Schuch« kiáltásokban törtek ki, míg néhány választó, s nem választó Szónyi nevét hangoztatta. A bizalmi férfiak a közérdek mellőzését látván, lemondottak, s a választókkal egyetemben, kik mindnyájan Schuchot éltették, eltávoztak a választás színhelyéről, ott hagyván a szolgabíró egy-két választóval, kik maguk közül megválasztották önmagukat: másodbírónak, s adószedőnek Jordán Antalt, ki Szónyi S. főbírónak rokona; közgyámsnak Aron Miklóst, ki előzetesen a jelölésnél úgy nyilatkozott, hogy nem fogadja el; esküdőnek: Márnyó Nást. Így történt a Kukurhéta tövében, Móc-ország határán, hol a község van a jegyzőért, s hol a jegyző érdeke előbb való mint a községé. A választás ellen felebbezést adnak be, ha a bírő, miután látja a hangulatot, le nem mond. Ha Rednik Gábor vaskóhi főszolgabíró vezetne volna a választást, remélhetőleg bölcsebben intéződött volna el.

\* **A jezsuiták és a szász királyné.** A liberális lapok megint rágalmazzák a jezsuitákat s őket vádolják a szász királyné kalandjáért is. Milyen lelkiismeretlenül — mutatja az a tény, hogy Szászországban jezsuiták sincsenek. E támadások ellen maga a szász királyi udvar tesz közvéleményre nyilatkozatot, amelyben egyenesen rájuk olvassa a szász alkotmány 56-dik §-át, mely szerint: »jeszuiták az országba be nem fogadhatók, sőt azonkívül az ország törvényeinek szigorúan alkalmazott rendelkezése szerint a szász királyságban papi hivatalra meg nem hívható vagy lelkesítő teendőkre nem bocsátható olyan katolikus lelkész, a ki a jezsuita-rend, vagy ezzel rokon vallási társaság vezetése alatt álló papnevelő intézetben végezte tanulmányait.« Hogy a királyi udvarnál nemcsak jezsuita, hanem papi befolyás sem érvényesülhetett kitűnik abból, hogy a királyi herceg egész elemi oktatása, kivéve az idegen nyelveket és a hitoktatást, tudvalevőleg egy szász evangélikus-lutheránus népiskolai tanítóra van bízva. A trónörökös mellé egymás után kirendelt két főudvarmesternő is evangélikus lutheránus volt. Hanem azért mégis csak a jezsuiták okai mindennek!

\* **Egy Amerikába vándorolt nagyváradi ügyvéd hazatérése.** Ezelőtt husz évvel *L. Gy.* nagyváradi ügyvéd szó nélkül itt hagyta feleségét s gyermekeit és elutazott Amerikába. Pár évig semmi hír sem jött felőle s családja azt hitte, hogy *L.* meghalt. Egyszer midőn már rég elcsiratták, levél érkezett az elhagyott hitveshez, melyben tudatja, hogy ő Amerikában, New-Yorkban hordár lett, mely állása kitűnően jövedelmez, mert a német és magyar bevándorlókat majd mind ő kalauzolta. Később azonban sorsa rosszá fordult, mert szaporodtak a magyar hordárok s így alig birt annyit megkeresni, miből magát fent tudta tartani s végre e szerény jövedelmi forrása kiapadt, hogy okvetlenül más kereset után kellett néznie. Mivel sehoh sem kapott megfelelő foglalkozást, tehát elment Californiában, hol tizenöt éven keresztül a legnehézebb munkával kereste kenyerét. Tovább már nem bírta az erős munkát. Az amerikai konzul közbenjárására *L.* számára amerikai honfitársai anyagi pénzt gyűjtöttek össze, hogy abból haza tudott Nagyváradra utazni. *L.* tegnap érkezett meg Nagyváradra. Megható jelenet volt, midőn az elhagyott hitves s az immár felnőtt gyermekek a husz éven keresztül nem látott családját meglátták. Perczekig zokogott a nő s gyermek az apa keblén. Ma már *L.* családjának meséli husz évi szenvedéseit s a honvágy keserveit.

\* **Lónyay Elemér pört indít.** *Lónyay* Elemér gróf az éj folyamán sürgöny útján megbízta *Fejérpataky* Kálmán dr. ügyvédet, aki a grófi pár budapesti kizárólagos jogtanácsosa, hogy kutassa ki a grófi párról terjesztett hír szerzőjét, mert határozott szándéka, hogy ellene haladéktalanul pört indít.

\* **Régi képek restaurálása a muzeumban.** A Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének megbízásából *Beer* József, az Országos Képtár képre Restaurátora járt tegnap Váradon, hogy a váradi muzeum egyes az idő viszontagságai következtében megrongált régi képeit restaurálja. 17 régi, nagyobbára német iskolába tartozó képet vett át a Muzeum őreitől, melyeket Budapesten fognak restaurálni, s így a végronlástól megóvni. A középkori tempera és olajfestmények ugyanis nagyobbára kréta alapozással készültek, s róluk a festékreteg le-lepattozik, de meg a falapok is megrepednek s így több okból támadhatnak sérülések rajtuk. Az elismervény ellenében elvitt képek május vagy júniusban kerülnek vissza a muzeumba.

\* **Jótekonyság.** Noha a tél zordonsága alábbhagyott, még mindig nagy számu látogatói vannak az ételosztóknak. Döntője a munkátlank egész raja lép el a barakkokait. A tegnapi napon is 1443 adag levest és kenyeret osztottak ki. Ezen kívül 30 egész kenyert juttattak szegény családoknak. A szálló helyeken megfordult 25 férfi és 5 nő.

\* **Kimondott válasz. Königsvarter Hermann báró válóperében** tegnap hozott határozatot a kir. törvényszék. A törvényszék *Blaskovits Melánit* oly feltétellel választotta el férjétől, hogy ő kapja a gyapjui pusztát és ezenkívül 30.000 forint apaszat tartozik Königsvarter évenként fizetni.

\* **Betörés Tötteleken.** Csattanósan véget ért lakadalomról értesülünk *Töttelek* községből. E hó 12-én lakadalom volt Tötteleken a Tasadán háznál. A násznép az esküvő után lakomára gyűlt össze a menyasszonyi háznál, majd pedig táncra perdtültek. A tánc szokás szerint menyasszonytánczczal kezdődött, melyet a rokonok nyitnak meg. A menyasszony bátyjának, Tasadán Mitrunak nagyon fájt, hogy ő kénytelen kimaradni a menyasszonyi tánczból mivel nem volt pénze, mit egy tányérba kellett volna tenni a táncz végén. Tasadán gondolt egyet s körüljézett. Látva, hogy az egész Polacsek család ott van a lakadalmon, átment a Polacsekék lakására, betört a szobába és a szekrényben lévő 11 koronát elvette és kímászva az ablakon, visszatért a lakadalomba s alaposan kitánczolta magát a menyasszonnyal a 11 korona árán. Polacsekék nemsokára hazatért s rémülve vette észre, hogy az ajtó nyitva van. Beméret, rögtön tisztában volt a helyzettel, látva a 11 korona hiült helyét. Azonnal előfoglalt Mitru urat, a ki néhány pofn árán menekült meg. Most már erős a gyanu, hogy a már rég óta tartó aprómarha lopásoknak is ő a tettese.

\* **Összeeggett leánykák.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap a késő esti órákban *Vucskics* László postatiszt Sal Ferencz-utczai lakásán. A konyhában foglalkozó cselédleány Maronyai Magda, és *Vucskics* László unokahuga, *Rotler* Etel vigyázatlanul a spirituszlámpát feborították s miadkettőjük ruhája lángba borult s a szerencsétlen gyermekek az udvarra szaladtak s mire segítségükre lehetett volna valaki, oly súlyos égési sebeket szenvedtek, hogy felgyógyulásukhoz alig van remény. A rendőrség részéről *Pataky* fogalmazó sietett a szerencsétlenség színhelyére, s kihallgatta a szerencsétlen cselédet. A vizsgálatból megállapítható, hogy senkit sem terhei felelőség, csakis az ő saját gyermekes könnyelmű vigyázatlanságuk okozta borzalmas szerencsétlenségeket.

\* **Ipartestületi gyűlés.** Az ipartestület előjárósága f. hó 15-én csütörtökön délután 5 órakor tartja a havi rendes ülését, melyen az ipartestület kötelekbe tartozó iparos polgárok mint hallgatók részt vehetnek. Nagyvárad, 1903. évi január 15-én. *Bertsey* György, ipartestületi elnök.

\* **Kóser hus.** A kereskedelmi, kultusz és belügyminiszter össze ültek tanácskozára. Valóságos minisztertanács, hisz a belügyminiszter szabad óráiban miniszterelnök is. Ha kíváncsi reá valaki, hogy a kiegyezési tárgyalások nagy vajudásai után, mi olyan fontos, hogy minisztertanácsot provokál, bát előre is mondhatjuk, hogy nem a katolikus autonomiáról volt szó mely egy év óta pihen, sem belügyi reformokról, hanem a — kóser hus védelméről. Az összes iparhatóságokhoz lejött a rendelet, melynek értelmében 40—400 koronáig bünhődik az, aki kóser jelzést használ és nem szabályszerűen kóser hust ad, és 200 koronára büntethető az, aki hitközségi engedély nélkül árusít. Tudvalevő, hogy a zsidóság az, aki mindig hangsúlyozni szokta a »felekezeti különbség nélkül« jelzést s ime a XX-ik században is tisztatlannak tartja étkünkét és akadnak miniszterek, kik ezt a lenézést szankezionálják. Mit a jelző, a felekezetieskedés, a szabad kereskedelem! félre ha kóserről van szó. Reverendába járhat egy maniakus leány, szent tárgyainkkal tüzérkedhetnek a zsidók, ponyvairódmalmat csempészve kultusz tárgyak czime alatt, ez nem baj, csak a hus legyen kóser. Én nem tudom, látott-é főorvos kóserezni? Es ezt az avolt felekezetieskedő szokást ime a liberális-mus nagyobb dicsőségére a szabad kereskedelem agyonütésével is védik és privilegizált kereskedőket, monopólium osztogatást törnek. Perze, e csoda hogár rendelethez egy lapnak sincsen a szokott megbotránkozó stílusból egy szava se. Hja, ez más dolog...

\* **A Tiszántúl naptára,** melyet minden új előfizetőnk díjtalanul kap, nemcsak Nagyváradon, hanem az egész megyében feltűnést kelteit gazdag tartalmával és csinos kiállításával. Hogy az előfizetőkön kívül minél szélesebb körben elterjedést nyerjen ezen kitűnően összeállított s szórakoztató olvasmányul is becses mű, az eddigi 1 korona vételárat 60 fillérré szállítottuk le s ezen csekély összegért kapható Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, Schmidt Gyula papírüzletében, továbbá kiadó-hivatalunkban és a legtöbb szivartósdában.

\* **Letartóztatott kereskedő. Rein** Jakab, Zöldfa-otcza egyik divatárus üzletének tulajdonosa már jó idő óta család manipulációkkal iparkodott pangó üzletén segíteni. Különösen a gyárosokat vezetve félre furfangos rendelkezésével, míg végre rajtavesztett, ugyanis *Liechmann* Miksa budapesti gyáros család miatt bűnvádi feljelentést tett ellé. E feljelentés folytán a rendőrség is vizsgálatot indított, s *Papoleczy* Ferencz tb. főkapitány tegnap vizsgálatát az üzlet gyanus ügyeit, s a vizsgálat valóban meglepő rendellenesség és rosszakaratu hanyag könyvelés nyomára jött, s így a terhelő okok alapján *Papoleczy* kapitány *Rein* Jakabot letartóztatta. A letartóztatott kereskedőt még a délután folyamán átkísérték a törvényszék vizsgálóbírójához.

## EGYESÜLETEK.

### Az ipartestület közgyűlése.

A nagyváradi ipartestület vasárnap, január 18-án tartja meg rendes évi közgyűlését. A széküldött meghívó a következő:

T. mester ur! Mint az ipartestület tagjai felkérem, miszerint az 1903-ik év január hó 18-án, esetleg ha a testület tagjai összeségének legalább fele meg nem jelenne, akkor január 25-én bármelyik esetben délelőtt 9 órakor kezdődő a tüzeltő őrtanya nagytermében tartandó *rendes évi közgyűlésen* megjelenni sziveskedjék: tisztelettel figyelmeztet-

1903. január 15.

jök, hogy az esetleg január hó 25-én tartandó gyűlésre külön meghívó nem küldetik, a mikor a közgyűlés az alapszabály 11. §-a értelmében tekintet nélkül a megjelölt testületi tagok számára mulhatatlanul meg lesz tartva.

**Tárgysorozat:** 1. Az előjáróság jelentése az 1900., 1901. és 1902. évi működéséről s a felmerült nevezetesebb mozzanatokról. 2. Az 1902-ik évi zárszámadás és vagyomérleg. 3. Az 1902-ik évi számadások megvizsgálásáról szóló számvevői jelentés és a pénztárnoknak megadandó felmentvényre vonatkozó javaslat. 4. Az 1903-ik évre érvényes költségelirányzat bemutatása. 5. A nagypiaczi áru-sátorhelyek bemutatására vonatkozó határozat. 6. Az újonnan alakult országos ipartestületi szövetségbe való belépés. 7. Az iparos nyugdíjintézet szervezésére vonatkozó megbízás. 8. Oly indítványok tárgyalása, melyek az alapszabály 11-ik §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt az előjárósághoz beadvá lettek. 9. Az alapszabály 13. és 19. §-ai alapján az elnök, 30 előjáró, 3 számvevő, 6 előjárói póttag és 30 ipartestületi betegsegély pénztári kiküldöttnek megválasztása. Nagyváradi, 1902. december hó. Az előjáróság nevében: Bertsey György ipartestületi elnök. Jankovich János, ipartestületi főjegyző.

## IRODALOM.

### A Szigligeti-Társaság választmányi ülése.

Tegnap d. u. órákor tartotta a Szigligeti-társaság választmányi ülését. Jelen voltak: Rádl Ödön elnök, dr. Bodor Károly, dr. Adorján Armin, Láng József, dr. Gyémánt Jenő választmányi tagok.

Rádl Ödön elnök az ülés megnyitása után köszönetet mondott azért a részvételért, melyet édes anyja elhunyt alkalmával az egyesület tanusított.

Beérkezett a könyvtár számára Harsányi Kálmán: Tölgytevel és Költemények című munkái, a Nagyváradi Katolikus Kör évkönyve, Acsády: A magyar birodalom történetének 1. füzeté és az országos könyvtár-bizottság évkönyve.

Az ajándékokért a választmány köszönetét fejezi ki.

Pálfi Antal szegedi lakos 100 koronát küldött a Társaság 10 éves jubileuma alkalmából arra, hogy ennek kamatai irodalmi művek kiadásának segélyezésére fordíttassanak. Később azonban Pálfi más célra kívánta fordítani az összeget s erről utóbb szándékozik a társaságot értesíteni.

Ugy hírlik, hogy Pálfi az adományt kiégszítve, hírlapiról ösztöndíjjal szánta.

### Országos Irodalmi Szövetség.

A Petőfi-társaság felszólítására a nagyváradi Szigligeti-társaság is belépett az összes magyar irodalmi egyesületeket egyesítő Országos Irodalmi Szövetségbe. Az alakuló gyűlésen Endődi Sándor és dr. Váradi Antal képviselték a társaságot. Ez alkalommal a szép terv megvalósítására bizottságot küldtek ki, a melybe az elnököt is beválasztották. A bizottság májusban fogja tartani ülését.

### Bartók Lajos halála

A Petőfi-társaság beküldte Bartók Lajos gyászjelentését; a Szigligeti-társaság a haláleset felett részvételt fejezte ki.

### Naményi könyve.

Naményi Lajos segélyért folyamodott a városhoz »A váradi nyomdászat története« cz. munka kiadásához, a mire nézve a város az elnöktől kért véleményét. Az elnök, munka megjutalmazását ajánlta Nagyváradi város tanácsának.

### A lugosi kis Kohn.

Lugosról valaki »Maros vize folyik esendően, jaj de üres nekem a zsebem« jellegével kérdezi, megtalálták-e Nagyváradi a kis Kohnt.

azaz a Szigligeti-társaság pályadíjához érdemes művet?

Az elnök kijelenti, hogy a bíráló bizottság szorgalmasan dolgozik a bíráláson, de nem igen lesz eredménye. A munkák legnagyobb része kritikán aluli silányság.

### Irodalmi segélyek.

Biró János a karácsonyi könyvpiacra megjelenendő novellás könyvére nézve támogatást kér. Hasonlóképpen Lakos Lajos is segélyt kér a külpolitikai történelmi munkája kiadására. A munkából 10 ívet már mellékelve bektüldött.

Biró Jánosnak a választmány 100 korona segélyt szavaz meg, a mely összeg könyvének megjelenése után fog kiutaltatni. Lakos Lajos munkája tekintetében a legközelebbi ülés határoz.

### Felolvasó ülések.

A decz. 29-iki matiné felolvasóinak a választmány köszönetét fejezi ki. A legközelebbi felolvasó ülés márcz. 8-án fog megtartatni, a mikor Váradi Antal is fel fog olvasni. A Szigligeti-émlékünnepélyt pedig áprilisban fogják megtartani.

Uj tagai felvételtet Biro János, Szabadság munkatársa.

## SZÍNHÁZ.

### HETI MŰSOR

Csüörtök: Vesztaszüzek.

Féntek: Pont Biquet család. (Ujházi Edével.)

Szombat: Zalameai bíró. (Ujházi Edével.)

### Crampton mester.

A darabot igazában Ujházi mesternek kellene címezni, mert minden szétfolyó volta mellett Ujházinak alkalmat ad olyan alakításra, a mely igazán mesterinek mondható.

Egy züllött zseni a darab hőse, a kit a gyermeke iránti szeretet fog megmenteni. Ezért a darab eleje nem is ragadta meg a közönséget; csak a mint a laza meséből mindjobban kezd a züllött zseni egyénisége kidomborodni, csak akkor kezd az érdeklődés feljebb csigázódni. Nem is annyira szindarab a Crampton mester, mint inkább meglevenített lélektani és pathológiai tanulmány. A szerző megirta mesterien, csak színész kell hozzá, a ki el is játsza mesterien. Ez a mester Ujházi. A sülyedő lumpot minden fázisán végigkísérte, s mindenütt tudta a lumpban a lángészt is átcsillogtatni. Olyan művészet és tudás kellett ehhez a feladathoz, a minő az Ujházié. Meg kellett látnia az életben ezer apró részletet; tudvalevőleg az életben a kis zsenik a nagy lumpok és az igazi zsenik nem a züllésből szedte össze Ujházi egy nagy lángész sülyedésének lehetséges tüneteit, s ezekből mélyen megkapó, igaz egész képet tudott alkotni, mely feledhetlenné lesz mindazok előtt, a kik látták. Es látták sokan: ritkán van olyan zsufolt ház, mint a minő tegnap egybegyült. Zúgott a taps, vége-hossza sem volt a kihívásoknak, s ha több nem volt a lelkesedés, annak megint csak a darab vékony meséje, szétfolyó cselekménye volt oka. Nem a Crampton mester, hanem Ujházi alakítása kötötte le a figyelmet.

A helyi szereplők közül Tóth Elek és Bérczi igen jó kíséretet adtak a mester játéknak. Sikertült Vank és Heltai maszkja is. H-Novák Irén, mint kis leány nem sok illuziót kellett, annál jobb volt menyasszonynak. — r.

**Készülő előadások.** A drámai és énekes személyzet is egész sereg felújításra készült most. Főként a felújításra készülő énekes

darabok kelhetnek nagy érdeklődést. A *Bajazzók* opera, Strauss kitűnő operettje az *Egy éj Velenczében* s a *Koldusdiák* a legközelebbi színre kerülő énekes darabok.

**Ujházi Ede vendéggjátékai.** Pénteken folytatja s szombaton fejezi be nagyváradi vendéggjátékait Ujházi Ede. Pénteken este a *Pont-Biquet család*-ban játszik s csak egyszerűen regisztráljuk, hogy ez iránt a kissé borsos vigjáték iránt a legnagyobb az érdeklődés az összes Ujházi számára kitűzött darabok között. Szombaton újabb szerepeinek legkitűnőbbjében Calderon A *zalameai bírója*-ban fogjuk látni Ujházi Edét.

## Szigligeti-Színház.

Folyószám 118.

Bérlet 100. sz.

Ma csütörtökön, 1903. január 15-én:

### Vesztaszüzek.

Operette.

#### S Z E M E L Y E K:

Diogenes, bölcse	— — —	Tóth Elek
Patacles, a milói szoborbizottság elnöke	— — —	Bérczi Gyula
Pyrogena, neje	— — —	T. Pogány Janka
Scopas, szobrász	— — —	Pintér Imre
Penelope, a »Cupido-fogadó« tulajdonosnője	— — —	Benkő Jolán
Cypris, unokahuga	— — —	Amon Margit
Lysias, atheni diák	— — —	Kohári Pál
Domocos, főaugur a Veszta templomban	— — —	Szathmáry Arpád
Bachis, az »Olympusi mulató« tagja	— — —	Kulinyi Mariska

**HELYARAK:** Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsölye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Támlászek, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 30 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházszal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órákor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órákor, vége 10 órákor.

Holnap pénteken, január 16-án:

### Ujházi Ede urnak,

a budapesti Nemzeti Színház kiváló művészenek vendéggjátékával.

### Pont-Biquet család.

Vigjáték.

### Igazságszolgáltatás.

#### Petróné bírái előtt.

— Esküdtszéki tárgyalás. —

Erdei Sándor kegyetlen gyilkosának, Petróné Gyulánának bűnpörében tegnap folytatták a tegnapelőtt kezdett esküdtszéki tárgyalást.

A vádhatóság és a védelem 2—2 kérdőpont megszövegezését kérte, s a bíróság tizenkét pontot állított össze, több oly kérdést is amelyet egyik fél sem kért. E miatt az ügyész semmisségi pauzást jelentett be.

A kérdőpontok felolvasása után siri esúndben felállt dr. Pataky Gyula kir. ügyész, hogy elmondja vádbeszédét.

Két pontot világít meg az ügyész s ez a két pont alkotja a vád lényegét:

a) szándékosan ölte-e meg Petróné a szerencsétlen ékazerészt s előre megfontolva azért csalta-e őt kedden reggel a lakására, hogy megfossza az életét?

b) akart-e rabolni?

E két pontot több elvitázhatlan tény határozza meg.

— Napnál világosabb, — mondja az ügyész, hogy Petroné tisztában volt szándékával, amikor hétfőn reggel azzal küldte el Erdei Sándort, hogy jöjjön holnap a pénzért, holott jól tudta, hogy másnap sem lesz képes az ékszerész követelését kiegyenlíteni. Miért rendelte tehát oda kedre s miért éppen olyan órában, amikor senki sincs a háznál, sőt a gyermekeit is elküldte játszani? Erre a felelet csak egy lehet: mert meg akarta ölni az ékszerészt.

Ami a rablást illeti, arra nézve is fontartja az ügyész a vádat s átengedi megérdemelt sorsának a gyilkost.

Az ügyész befejezte a védbeszédet s néhány percig ünnepélyes csönd lett a teremben. Minden tekintet a gyilkos nő felé fordult, aki kifejezetlen arczzal, felindulás nélkül úgy állt ott a két pandur közt s nézett maga elé, mintha nem is róla van szó.

Dr. Nesi Pál országgyűlési képviselő, Petroné védője állott fel ezután, hogy védelmével megmentse azt, ami még megmenthető, vagy legalább enyhítést szerezzen a büntető igazság szigorában. Védelmének álláspontja az, hogy tagadja a gyilkosság és a rablás szándékát. Véletlenségből okozott emberölésnek mondja Petroné bűnét.

#### Elítelt uszorás

Dabasi Halász Zoltán földbirtokost kegyetlenül megkopasztotta Grósz (Nagy) Zsigmond. A törvényszék Grószt a nyáron felmentette az uszora vádjá alól, de Halász ügyvédjének, dr. Klein Rezsőnek felelőbizetésére a királyi tábla megállapította az uszora vétségét s Grószt 9 havi börtönrre, 2000 korona pénzbüntetésre és politikai jogainak két évre való fölfüggesztésére ítélte.

#### A Tribuna sajtópöre.

Az aradi Tribuna Foporului-ban 1900. év július 21-én Uncetrebnik (Egy haszontalan) címmel egy cikk jelent meg, a mely Tritianu Lázár jelenleg nagyszabeni szemináriumi tanár ellen súlyosan kompromittáló sértéseket tartalmazott.

A minden alapot nélkülöző támadás annál is inkább felűbő volt, mert Tritianunak soha semmi dolga nem akadt a Tribunával, e tekintve attól, hogy a dolgban teljesen ártatlan.

A multjában és egyéniségében mélyen sértett fiatal tanár sajtópört indított az említett lap felelős szerkesztője Russu-Sirianu János ellen.

Russu-Sirianu ur azonban, úgy látszik, szeret a sötétben támadni, de mikor helyt kell állani, akkor bővik. Ez alkalommal legalább így tett. Megnevezte a cikk szerzőjét Dopp Miksa nyomdászt.

Dopp a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban beismerte, hogy ő írta a cikket, s a felelősséget elvállalta. Később azonban visszavonta beismerését s azt állította, hogy a vizsgálóbíró előtt tett vallomására Vatián Traján lelkész és maga a felelős szerkesztő ur, Russu-Sirianu kényszerítették.

Erre Tritianu képviselője, dr. Rozvány aradi ügyvéd Russuval szemben kérte a felelősséget kimondani, ezt a kérelmet azonban a nagyváradi tábla elvetette, s így Dopp került a törvény elé.

A tárgyalást most tartotta meg ez ügyben az aradi törvényszék zárt ajtók mögött. Az ité-

let Doppra nézve marasztaló volt; 100 korona 10- és 50 korona mellékbüntetésre ítélte őt a törvényszék.

Felek fölebbezték.

## MULATSAG.

### FARSANGI NAPPAR.

Jan. 17. Otthon bál.  
Jan. 18. Katholikus legényegylet bálja a Zöldfában.  
Jan. 18. Fehérkereszt-bál  
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.  
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.  
Jan. 31. Kiskecskedők táncestélye.  
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.  
Febr. 7. Tiszti-bál.  
Febr. 9. Az izr. nőegylet hangversenye és tánc estélye.  
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.  
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

### A Bary-kolon próbabálja.

Tegnap tartották meg a »Zöldfa« szálloda disztermében Öngyűlése Bary Józsefné urnó védnöksége alatt álló táncszafolyam befejezésére rendezett Kovács Tivadár balletmester francia szalon és társas tánczok bemutatásával egybekötött fényesen sikerült próbabált.

A bálon városunk előkelő hölgy közönsége nagy számban jelent meg. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

**Asszonyok:** Bary Józsefné, Tatár Géáné, Moes Károlyné, Schmidt ezredesné, Peiser Károlyné, Fekete Sándorné, Stokker Józsefné, Miskolczy Hugóné, Nadányi Jenőné, Brányi Géáné, Kiss Döméné, Sebesy Béláné, Imrik Péterné, K. Nagy Endréné, Móré Pálné, Mayor Miklósné, Molnár Lajosné, Thury Endréné, özv. Pathy Nagy Kálmánné, Ferdényi Olivérné, Szokoly Tamásné, Ragány Jánosné, Lausch örnagyné, Themleitner Gyuláné, Bohacsek Vinczené, Asmány Gyuláné, Hranyczky Károlyné, Tolnay Miklósné, Hollósy Jenőné, Magyar Jenőné.

**Leányok:** Ámon Margit, Bary Olga, Brányi nővérek, Peiser Sárika, Imrik Bella, Mayor Mizsike, Móré Ilonka, Miskolczy Ilonka, Fekete Ilonka, Ragány Juliska, Schmidt Helén, Kiss Nóra, Sebesy nővérek, K. Nagy Zelma, Molnár Laura, Ferdényi Ilonka, Lauchs Adél, Themleitner nővérek, Tolnay Jolán, Mártonffy nővérek, Bogdánffy nővérek, Latsny Irén, Hollósy Magda, Kugler Mariska, Keczian Szeles Eszike, Szokoly nővérek.

**Notabilitások:** Lausch ezredes, Mayor Miklós örnagy, Bary József táblabíró, Miskolczy Hugó, Sebesy Béla főmérnök, Peiser Károly főmérnök, Fekete Sándor, Dr. Stokker József, ifj. dr. Szokoly Tamás, Tolnay Miklós főmérnök, Móré táblabíró, Ragány főszámvevő, Moes Károly, K. Nagy Elek, Hranyczky árv. elnök, Kiss Döme.

### A Kath. Legényegylet bálja.

Az oly szépen fejlődésnek indult nagyváradi Katholikus Legényegylet a legközelebbi vasárnapon, január 18-án a Zöldfában fényesen igérkező bált rendez, melyen a magyarok régi kedves tánczát, a *körmagyart* is be fogják mutatni.

A szép nemzeti tánczot Veres János — Pápa Vilmaécska, Kádár János — Nemes Ilonka, Kállay Elek — Miskó Annuska, Csordás József — Kiss Karolin, Daka János — Agárdi Juliska, Bekési Gyula — Nagy Erzsike, Kendrella János — Oláh Mariska, Ujlaky László — Kis Zsuzsika, Papp Ferencz — Kauczil Rózsika, Bathory József — Weiszmann Juliska, Látay József — Bocskay Gizuska, Mayer Ödön — Kauczil Teruska, Berna Károly — Galó Rózsika, Péter Lajos — Gregovics Zsuzsika, Tatay Sándor — Tóth Rózsika, Bujdosó Lajos — Frey Annuska fogják bemutatni csinos magyar nemzeti viseletben.

A bálra belépti-díj: személyjegy 2 korona, családjegy 4 korona. Kezdeté 8 órakor.

A bál a körmagyarral lesz megnyitva, miért is a rendezőség felkéri a közönséget, hogy 8 órára sziveskedjék megjelenni.

## TAVIRATOK.

### A képviselőházból.

Budapest, jan. 14. (Saj. tud. táv.) Visontai indítványát elvetették, s a törvényjavaslatot eredeti alakjában elfogadták. Az ülés végén Szederkényi interpellált a krajczáros ujságok utczai árusításának ügyében. Mire Széll Kálmán válaszában kifejtette, hogy ő a tisztességes sajtó iránt csak tisztelettel viseltethet, s mert ő az ügyet komolynak tartja, érdemileg csak akkor nyilatkozik, ha az ügyet megvizsgálta. Szederkényi és a ház Széll választát indomásul vette.

### A Lónyay regényhez.

Budapest, január 14. (Saj. tud. táv.) Stefánia ma ismétellen magához hívatta a »Wiener Zeitung« munkatársát, s arra kérte, hogy czáfolják meg azt a hírt, mintha Lónyay gróf rouletten vagyona nagyrészt elvesztette volna; s egyáltalán mindazon kompromittáló híreket, melyek rosszakaratu támadások boldogságuk ellen.

### Petroné büntetése.

Budapest, jan. 14. (Saj. tud. táv.) Az esküdtszék a késő esti órákban hozta meg a verdiktjét Petronét, a szenzációs rablógyilkosnőt csak erős felindulásban elkövetett emberölés és lopás büntetésében mondották ki vétkesnek. Ennek alapján a törvényszék 6 évi fegyházzal büntette az elvetemült asszonyt.

### Wahlburg báró a törvényszék előtt.

Budapest, jan. 14. (Saj. tud. táv.) Köztudomásu, hogy Wahlburg Ernőt, mint bűnrészt a német törvényszék vád alá helyezte, de a magyar kormány Wahlburg báró kiadását megtagadta, s így a budapesti törvényszék vonja felelősségre.

### Posta tolvajlás.

Temesvár, január 14. (Saj. tud. táv.) A Temesvár-józsefvárosi postahivatal küldeményéből egy 10.000 koronát tartalmazó pénzes levél eltűnt. Az összeg papírpénz s a bankók számai fel vannak jegyezve s így a tolvaj rövidesen kézrekerül.

### Venezuela.

Páris, jan. 14. A Matin jelenti Caracából tegnapi kelettel: A venezuelai kormány, a melynek 2 és fél millió bolívarra van szüksége, a caracasi prefekturára meghívta az összes kiválóbb kereskedőket, hogy ezt az összeget a leggazdagabb polgárok külön megadóztatásával előteremtse. Cumanában az angol csirkálójá elvette és elvontatta az összes venezuelai hajókat. (M. T. I.)

### A szász herceg Bécsben.

Bécs, jan. 14. Az udvari opera tegnapi előadásán, a melyen Csajkovszkijnak Piune Dame-ja került színre, jelen volt a király, János György szász herceg, Lajos Viktor és Rajner főherczegek, Mária Jozefa főherczegnő és a cumberlandi herczegnő két leányával. Az előkelő vendégek ismétellen tetszésüknek adtak kifejezést és az előadás végéig ott maradtak a színházban. (M. T. I.)

**Marokkói lázongók.**

**Tanger**, jan. 13. Tanger közelében két falu lakossága között harcra került a dolog, a mi itt némi izgatottságot kellett. A viszály oka az volt, hogy az egyik falu lakossága marhát rabolt a másiktól, de annak esetleg nincs jelentősége és nem irányult az európaiak ellen. Itt izgatottan várják a Fezből jövő híreket, mert azt hiszik, hogy a szultán csapatai és a lázadók között már megtörtént az összeköttetés. A kincstári hivatal tegnap 65.000 dolláryi készpénzt küldött Fezbe. (M. T. I.)

**SZERKESZTOI POSTA.**

**Rézbánya.** Köszönet a gyors és pontos tudósításért. — A naptárba küldött dolgok tévedésből maradtak ki, a mi oly nagy anyagalmaz közt, az első lépés nehézségei közt nagyon is érthető.

**KÖZGAZDASÁG.****A hegyi választmány ülése.**

Nagyvárad város hegyközségének választmánya tegnap délután ülést tartott a városház kistermében.

Dr. Molnár Imre elnökle alatt Bordé Ferencz, Csobánczy Lajos, Dáday József, Molnár Lajos, Kaczián Károly és Márkus János hegybíró voltak jelen.

A hegybíró jelentése szerint a téli hónapokban a nagyvárad hegyen a közbiztonság kielégítő volt, amennyiben csak két egyszerűbb lopási eset fordult elő. Zöld-oltványokat, bort, füstölt húst és szalonnát loptak két pajtából. A tetteseket a csendőrök nyomozták. A közegészségügy szintén kielégítő; járványos betegség nem fordult elő. A hegyen 8 születés és 4 halálozás történt. — A szüret eredménye semmi tekintetben nem felelt meg a várakozásnak, aminek a tavaszi hideg és a májusi jégverés volt az oka. Be van ültetve 1023 hold. 1902-ben összesen 9736 hektoliter bor termelt s 762 métermázsa nyers szőlőt adtak rá a nagyvárad hegyről. A bor ára 12—18 forint volt hektoliterenként. — A hegybíró jelentését tudomásul vették.

A hegyközség folyó évi költségvetésének elkészítésével Székely Sándor, Bordé Ferencz választmányi tagokat és Márkus János hegybíró bízták meg.

Elnök bejelentette, hogy a városi szőlőtelep kezelése az elmúlt évben sikertelen volt, mert a rossz időjárás miatt mint az egész országban, itt sem sikerültek az ojtványok. 2000 korona

vesztesség van, ami azonban valószínűleg visszatérül az eladásra nem bocsájtott és eliskolázott 37000 drb. fás ojtványból. — Tudomásul vették.

Elnök felemlítette, hogy a szőlőszet és borászat érdekeinek hatályosabb megvédésére Budapesten borászati és szőlőszeti egyesületet alakítottak. Ajánlotta az egyesületet a választmány figyelmébe. Különben a legközelebbi közgyűlésen is előterjeszti a taggyűjűt ívet.

Végül hasznos és tanulságos eszmecsét folytattak egy borértékesítő szövetkezel felállítása tárgyában.

**Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő számok sorsoltak ki:

20 000 koronát nyert; 28547.  
50000 koronát nyertek: 15372 24091.  
2000 koronát nyertek: 14185 92131 20040 95880 99011 100772.  
1000 koronát nyertek: 1027 18237 48609 83645 96684.  
500 koronát nyertek: 1343 5000 5166 6014 19676 19878 22612 24403 25797 25872 31441 35761 36633 37452 39467 42504 47500 48148 49120 43041 57192 62492 64375 64401 64636 66273 56396 67550 88177 70957 71606 71944 76332 81040 31381 83421 39404 91310 91767 91959 14333 94464 95218 95219 105794.

**Értéktözsde.**

Budapest, jan. 14.

Osztárk hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzalog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

**Határidők.**

Budapest, jan. 14.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.93
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repeze, aug.	.96

**Hivatalos árfolyamok**

a budapesti áru- és értéktözsden 1902. jan. 14-én.

Magyar aranyjáradék 4	120.40
Magyar koronajáradék	98.65
Magyar vasuti köl sön aranyban $\frac{4}{100}$	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben $2\frac{1}{2}\%$	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentési kötvény $\frac{4}{100}$	98.75
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horvath szlavonföldterhermentési kötvény	98.30
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	203.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	160.—
Osztárk járadék papirban	100.75
Osztárk járadék aranyban	100.65
Osztárk korona járadék	120.50
Osztárk államsorsjegyek	100.55
Osztárk magyar bank részvény	154.50
Magyar hitelbankrészvény	15.40
Osztárk hitelintézet részvény	731.50

Osztárk hitelintézet részvény	690.50
Párisi vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.05
Londoni vista	239.41
20 márkás arany	28.45

A szerkesztésért felelős:

**Dr. VUCSKICS GYULA.**

Nagyvárad város polgármesterétől.

**Pályázati hirdetés.**

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának f. évi 270. számú határozata folytán a városi villam-mű vezetésére szabályrendeletileg rendszeresítendő

**igazgatói állásra**

pályázatot hirdetek.

A városi villam-mű igazgatóját a m. kir. Belügyminiszter urnak a villamos mű kezelésére vonatkozó jóváhagyó határozata leérkezéig ideiglenes joghatálylyal a felügyelő bizottság javaslatára a törvényhatóság által utólagosan jóváhagyandó szerződés mellett a polgármester alkalmazza.

Az alkalmazandó igazgató javadalmazása esetről-esetremegállapítandó fizetésből, lakáspénzből és a szabályrendelet szerint megállapítandó, a megtakarítások után felmerülhető jutalékból áll.

Erre az állásra okleveles gépészmérnökök, vagy ha ilyenek nem pályáznak, okleveles mérnökök alkalmazandók. Az elektrotechnikában szerzett elméleti és gyakorlati ism. reteiket tartoznak a pályázók okmányokkal igazolni. Az elektromos világítási üzem vezetésében jártas pályázók előnyben részesülnek.

Felhivom mindazokat, a kik a fentt körülírt állásra pályázni óhajtanak, hogy képesítéseikre vonatkozó okmányokkal felszerelt kérvényeiket, a javadalmazásra vonatkozó igényeik megjelölésével Nagyvárad város polgármesteri hivatalához f. évi február hó 20-ik napjának déli 12 órájáig annál inkább nyujtsák be, mert később érkezendő kérvényeket nem veszek figyelembe.

Nagyváradon, 1903. január 12-én.

**Rimler Károly,**

polgármester.

114.

**AMERIKAI ÁRUHÁZ**

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA. BAZÁR-ÉPÜLET.

**Olcsó árakban utólrhetetlen!!****Bámulatot keltő farsangi cikkek!**

Ugyszintén



minden rőfös-árakban meglepő nagy választék!



## Belépési felhívás!

a filléres  
TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET  
IV. évtársulatába.

A Filléres Takarékszövetkezet és segélyszövetkezet **1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.**

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbeszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonyüjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamattal melletti kölcsönöket kaphassanak.

A beiratások a *Leszámloló és Jelzálogbank helyiségében (Bémer-tér Lévay-palota)* eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

*Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.*

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES”

takarék és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetése után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

## Három magtár

azonnal kiadó a  
Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és  
terményhitelbank

Nagy Elek-utcai házában. 306

Nagyvárad város polgármesterétől.

## Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának f. évi 270. számú határozata folytán a városi villamműnél rendszeresítendő

### főszerelei állásra

pályázatot hirdetek.

A főszerelei javadalmazása 2500 korona évi fizetésből és 400 korona lakáspénzből áll.

Erre az állásra felső ipariskolai szakképesítéssel rendelkező oly szerelők pályázhatnak, a kik nagyobb elektromos ipartelegeken, különösen elektromos világító berendezések szerelése körül kellő szakbeli gyakorlatot szereztek.

Felhívom mindazokat, a kik a fent körülírt állásra pályázni óhajtanak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényeiket Nagyvárad város polgármesteri hivatalához *f. évi február hó 5-ik napjának déli 12 órájáig* nyújtsák be. Később érkező kérvényeket nem veszek figyelembe  
Nagyvárad, 1903. január 12-én.

Rimler Károly,  
polgármester.



Még itt  
soha nem létezett!

Legolesőbb  
**fűszer**  
bevásárlási forrás

aa

# MERTZ-féle

üzletben

Körös-utca. Telefon: 448.

MAI NAPTÓL KEZDVE:

ajándék! **CZUKOR!** ajándék!

Egy kiló finom Cuba kávé	1 frt 60 kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Cuba kávé	— frt 80 kr.
➔ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Cuba kávé	— frt 40 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kilogram finom Ceylon Cuba kávé	2 frt — kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kilogram finom Ceylon Cuba kávé	1 frt — kr.
➔ Fél kilogram cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló finom Ceylon Cuba kávé	— frt 50 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	
Egy kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	2 frt 40 kr.
➔ Egy kiló cukor hozzá ajándékul.	
Fél kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	1 frt 20 kr.
➔ Fél kiló cukor hozzá ajándékul.	
Negyed kiló legfinomabb Extr. Cuba kávé	— frt 60 kr.
➔ Negyed kiló cukor hozzá ajándékul.	

Vatódí «FRANCK»-kávé, eredeti ládikákban:

1/2 kiló 10 kr. 1/4 kiló 12 kr. 1/8 kiló 22 kr.

**TEA**, legfinomabb **császár-keverék**, negyed kiló 2 frt 50 kr.

➔ Hozzá egy kiló cukor ajándékul.

Egyben ajantom legjobbnak elismert fűszer, csemege, liszt és főzelék nagyraktáramat, olcsó áron!

**Narancs és Czitrom** 6 darab 10 kr.

**CSEMEGE SZÓLLÓ!** 5 kilós kosár 2 frt.

**ALMA**, tiroli **bőr-kormos** és más fajok.

Egy liter finom petroleum . . . . . 13 kr.

Egy liter salin petroleum I. . . . . 16 kr.

Egy liter császár olaj, legfinomabb . . . . . 18 kr.

**Elvem most is a régi pontos mérleg és szolid kiszolgálás mellett a legjobbat a legolesőbban jó hirt-ven érdekében mindenkor kiszolgán. Kérem ezen alkalmat felhasználni.** — További szives pártfogásukat kérve, tisztelettel

## MERTZ NÁNDOR

UTÓDA.  
Nagyvárad, Körös-utca. Telefon 448.

**Ingyen!**

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

**Ingyen!**

1 kilogram kávéhoz 1 kiló cukor.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.

1 liter petroleum 13 kr.

A jelzett kávék üzletben és kirakatomban megtekinthetők.

1 liter petroleum 13 kr.